ژ.س. موسائیلیان

بیبلیۆگرافیای کوردناسی

کورد و کوردستان
لە سەرچاوە ڕووسییەکاندا

د. ئەفراسیاو هەورامی
لە ڕووسییەوە کردوویە بە کوردی

33609

هەولێر - ٢٠١١

Preview sample - page 1 of 19 - Soran University Academic Digital Library

- ناوی کتێب: بیبلیۆگرافیای کوردناسی: کورد و کوردستان لە سەرچاوە ڕووسییەکاندا
- بابەت: بیبلیۆگرافیا
- نووسەر: ژ.س. موسائیلیان
- وەرگێڕانی لە ڕووسییەوە: د.ئەفراسیاو هەورامی
- تایپ و هەڵەچنی: موحسین خالیدی
- سەرپەرشتیاری هونەری و بەرگ: عوسمان پیرداود
- سەرپەرشتی چاپ: ئەکادیمیای کوردی
- بڵاوکراوەی ئەکادیمیای کوردی، ژمارە(١٢٦).
- چاپی یەکەم: هەولێر، چاپخانەی حاجی هاشم
- تیراژ: ٧٥٠ دانە
- ژمارەی سپاردن: ژمارە (٨١٠) ی ساڵی ٢٠١١ ی دراوەتێ.

Preview sample - page 2 of 19 - Soran University Academic Digital Library

ئـەم کتێبـە لـە لایـەن شـورای زانسـتیی بەشـی سـان پێترسـبورگی پەیمانگەی رۆژهەلاتناسی ئـەکادیمیای زانستیی کۆمـاری روسـیای فیدراڵـەوە بۆ چاپ پەسەند کراوە.

ئەم بیبلیۆگرافیایە زۆرترین کورتکراوەی کۆی بابەتی کوردناسی لـە هەموو بوارەکان دەگرێتە خۆی ودك: مێژوو، ئـەتنۆگرافیا، کولتـوور، زمـان، وێژە و فۆلکلۆری کوردان و هەروەها لایەنی سیاسی کێشەی کوردیش.

مـەودای کـاتیی بیبلیۆگرافیاکـە لـە سـەدەی شـانزدهەمەوە تـا سـاڵی (١٩٨٥)ە. ئـەم بیبلیۆگرافیایـە لـە سـەر فونـدی (خەزێنـەی) کتێبخانـەکانی دەوڵەتیی یەکیەتی سۆڤیەتی پێشوو دانراوە.

Preview sample - page 3 of 19 - Soran University Academic Digital Library

Российская Академия наук
Санкт-Петербургский филиал Института востоковедения

Ж. С. Мусаэлян

БИБЛИОГРАФИЯ ПО КУРДОВЕДЕНИЮ
(НАЧИНАЯ С XVI ВЕКА)

Часть I

Центр
«Петербургское Востоковедение»
Санкт-Петербург
1996

بەرگی یەکەمی چاپی ڕووسیی کتێبەکە-١٩٩٦

Preview sample - page 4 of 19 - Soran University Academic Digital Library

Российская Академия наук
Санкт-Петербургский филиал Института востоковедения

Ж. С. Мусаэлян

БИБЛИОГРАФИЯ ПО КУРДОВЕДЕНИЮ
(НАЧИНАЯ С XVI ВЕКА)

Часть II

Центр
«Петербургское Востоковедение»
Санкт-Петербург
1996

بەرگی دووەمی چاپی ڕووسیی کتێبەکە-١٩٩٦

Preview sample - page 5 of 19 - Soran University Academic Digital Library

ناوەڕۆك

لە ئامادەكارەوە ١٥

پێڕستی كورتكراوی چاپەمەنیيە دەوریيەكان، دام ودەزگا و بلاوكراوەكانی دیكە.....١٧

كارە گشتییەكان

نووسراوە گشتی و رێبەرە نەدەبییەكان

نیوەی دووەمی سەدەی نۆزدەهەم.....٤٥

سالەكانی ١٩٠٠.....٤٦

سالەكانی ١٩١٠.....٤٦

سالەكانی ١٩٣٠.....٤٨

سالەكانی ١٩٤٠.....٤٩

سالەكانی ١٩٥٠.....٥٠

سالەكانی ١٩٦٠.....٥٢

سالەكانی ١٩٧٠.....٥٤

سالەكانی ١٩٨٠.....٥٦

جوگرافیا

یادداشتی گەڕیدەكان

یان وەسفی هەندێ ناوچە و هەرێم

نیوەی یەكەمی سەدەی نۆزدەهەم.....٥٧

سالەكانی ١٩٠٠.....٦٢

سالەكانی ١٩١٠.....٦٤

سالەكانی ١٩٢٠.....٦٦

سالەكانی ١٩٤٠ .....٦٦

سالەكانی ١٩٥٠.....٦٧

Preview sample - page 6 of 19 - Soran University Academic Digital Library

ساڵەکانی ١٩٦٠.....٦٨
ساڵەکانی ١٩٧٠.....٦٩

دانیشتووان

نیوەی یەکەمی سەدەی نۆزدەم.....٧١
نیوەی دووەمی سەدەی نۆزدەم.....٧٢
نیوەی یەکەمی سەدەی بیستەم.....٧٣
نیوەی دووەمی سەدەی بیستەم.....٧٥

میژوو و نیتنۆگرافیا

نیوەی دووەمی سەدەی هەژدەهەم.....٧٩
نیوەی یەکەمی سەدەی نۆزدەهەم.....٧٩
نیوەی دووەمی سەدەی نۆزدەهەم.....٨٢
ساڵەکانی ١٩٠٠.....٩٨
ساڵەکانی ١٩٢٠.....١٠٧
ساڵەکانی ١٩٣٠.....١١٠
ساڵەکانی ١٩٤٠.....١١٣
ساڵەکانی ١٩٥٠.....١١٤
ساڵەکانی ١٩٦٠.....١١٩
ساڵەکانی ١٩٧٠.....١٢٨
ساڵەکانی ١٩٨٠.....١٣٣

کورد لە سیاسەتی نێونەتەوەییدا

نیوەی یەکەمی سەدەی نۆزدەهەم.....١٣٦
نیوەی دووەمی سەدەی نۆزدەهەم.....١٣٦
ساڵەکانی١٩٠٠.....١٤٢
ساڵەکانی ١٩١٠.....١٤٨
ساڵەکانی ١٩٢٠ .....١٧١
ساڵەکانی ١٩٣٠.....١٨١

Preview sample - page 7 of 19 - Soran University Academic Digital Library

ساڵەکانی ١٩٤٠..... ١٨٤
ساڵەکانی ١٩٥٠..... ١٨٧
ساڵەکانی ١٩٦٠..... ١٨٨
ساڵەکانی ١٩٧٠..... ٢٠٤
ساڵەکانی ١٩٨٠..... ٢٠٥

بزووتنەوەی نەتەوەیی ڕزگاریخوازی کورد

نیوەی دووەمی سەدەی نۆزدەهەم..... ٢٠٨
ساڵەکانی ١٩٠٠..... ٢٠٩
ساڵەکانی ١٩١٠..... ٢١٥
ساڵەکانی ١٩٢٠..... ٢٢٨
ساڵەکانی ١٩٣٠..... ٢٤٢
ساڵەکانی ١٩٤٠..... ٢٤٨
ساڵەکانی ١٩٥٠..... ٢٥١
ساڵەکانی ١٩٦٠..... ٢٥٧
ساڵەکانی ١٩٧٠..... ٢٧٩
ساڵەکانی ١٩٨٠..... ٢٩٢

بارودۆخی کورد لە عێراق، ئێران، تورکیا و سوریا
چالاکیی پارتە دیموکراتییەکانی کوردستان
و ڕێکخراوەکانی لاوان و قوتابیان

ساڵەکانی ١٩٥٠..... ٣٠٠
ساڵەکانی ١٩٦٠..... ٣٠٣
ساڵەکانی ١٩٧٠..... ٣٠٧
ساڵەکانی ١٩٨٠..... ٣١٩

ئابووری

سەدەی نۆزدەهەم..... ٣٢٢
ساڵەکانی ١٩٠٠..... ٣٢٦

Preview sample - page 8 of 19 - Soran University Academic Digital Library

سالەکانی ۱۹۱۰..... ۳۲۷
سالەکانی ۱۹۲۰..... ۳۲۹
سالەکانی ۱۹۳۰..... ۳۳۳
سالەکانی ۱۹٤۰..... ۳۳۸
سالەکانی ۱۹۵۰..... ۳۳۸
سالەکانی ۱۹٦۰..... ۳٤۰
سالەکانی ۱۹۷۰..... ۳٤۳
سالەکانی ۱۹۸۰..... ۳٤۷

کورد لە یەکیەتی سۆڤیەتدا
(ژیان، پەروەردە، کولتوور و هونەر)

سالەکانی ۱۹۲۰..... ۳۵۰
سالەکانی ۱۹۳۰..... ۳۵٤
سالەکانی ۱۹٤۰..... ۳۵۸
سالەکانی ۱۹۵۰..... ۳۵۹
سالەکانی ۱۹٦۰..... ۳٦۱
سالەکانی ۱۹۷۰..... ۳٦۷
سالەکانی ۱۹۸۰..... ۳۷۰

کوردەکانی دەرەوە
(رۆشنبیری، کولتوور، چاپەمەنی و هونەر)

سەدەی بیستەم..... ۳۷۳

ئاین

نیوەی یەکەمی سەدەی نۆزدەهەم..... ۳۷٦
نیوەی دووەمی سەدەی نۆزدەهەم..... ۳۷٦
نیوەی یەکەمی سەدەی بیستەم..... ۳۷۸
نیوەی دووەمی سەدەی بیستەم..... ۳۸۲

Preview sample - page 9 of 19 - Soran University Academic Digital Library

زمانناسی

بەرهەمی گشتی.....٣٨٤

نووسراو

نووسراو.....٣٨٩

فەرهەنگ و کتێبی گفتوگۆ

فەرهەنگ و کتێبی گفتوگۆ.....٣٩٣

ئەدەبیات و فۆلکلۆر

نیوەی دووەمی سەدەی نۆزدەهەم.....٣٩٧
نیوەی یەکەمی سەدەی بیستەم.....٣٩٧
سالانی ١٩٥٠.....٣٩٩
سالانی ١٩٦٠.....٤٠١
سالانی ١٩٧٠.....٤١٠
سالانی ١٩٨٠.....٤١٨

کوردناسی لە روسیا و لە یەکیەتی سۆڤیەتدا

کوردناسی لە روسیا و لە یەکیەتی سۆڤیەتدا.....٤٢٣

زاناکانی روس و سۆڤیەتی

بەرهەمە گشتییەکان.....٤٢٨

کەسایەتییەکان

بیریزین. ی ن.....٤٣٠
بیلیامینیۆڤ. زیرنۆڤ. ڤ. ڤ. ٤٣٠
ڤیلچیڤیسکی ئو. ن.....٤٣١
دورن.ب. ئا.....٤٣١
کوردیۆڤ. ک.ک.....٤٣١

Preview sample - page 10 of 19 - Soran University Academic Digital Library

لێرخ.پ.ی. ٤٣٢
مارر.ن. یا..... ٤٣٣
مینۆرسکی ڤ.ف. ٤٣٣
ئوربیلی ی ئا..... ٤٣٣
ڕۆدینکۆ م ب..... ٤٣٥
خانیکۆڤ. ن. ڤ. ٤٣٥
چیخاچیڤ. پ.ئا..... ٤٣٥
شارموئا.ف.ف..... ٤٣٦
بوستی .ف..... ٤٣٦

بیبلیۆگرافیا

بیبلیۆگرافیا..... ٤٣٧
پێرستی ناوی نووسەر، ئامادەکار، سەرنووسەر، وەرگێڕ، شرۆڤەکار، هەڵسەنگێنەران و سەردێری ئەو بەرهەمانەی کە ناوی نووسەریان لەسەر نییە بەپێی ئەلفوبێی ڕووسی..... ٤٤١

Preview sample - page 11 of 19 - Soran University Academic Digital Library

لە ئامادەکارەوە

لە دایکبوونی کوردناسیی وەک بەشێک لە زانستی مێژوویی دەگەڕێتەوە بۆ نیوەی دووەمی سەدەی نۆزدەهەم. تا ئەودەم باسکردن یان ناوبردنی کورد زۆرتر لە یادداشت و نووسینی گەڕیدەکان بەرچاو دەکەوت. هەرچەندە کوردەکان لە تورکیا و ئێران و عێراق و سوریا و یەکیەتی سۆڤیەت دەژین و لە بیبلیۆگرافیاکانی ئەم ولاتانە سەبارەت بە گەلی کورد ئەدەبیات یان وێژەیان تێدایە، بەڵام لە بیبلیۆگرافیاکانی کۆتایی سەدەی نۆزدەهەم و سەرەتای سەدەی بیستەم . بۆ وێنە میانسارۆڤ. م. (١٨٧٥– ١٨٧٧) بڕوانە ژمارەکانی (٨٧٠٤) و میژۆڤ. ڤ. م ١٨٩٤ ژمارە ٨٧٠٣ و ویلسۆن ئا. بڕوانە ژمارە (٨٧٣١) سالی ١٩٣٠. و زیلیلین د. ک. سالی ١٩١٣. بڕوانە ژمارە (٨٧٠٤) کێشەی کورد، شوێنێکی زۆر کەمیان بەخۆوە گرتووە.

لە ١٩٣٣ گۆڤاری "ریڤالیسیۆنی ڤەستۆک– رۆژهەڵاتی شۆڕشگێڕ" (بیبلیۆگرافیا لەبارەی کێشەی کورد)ی بڵاوکردەوە کە لەلایەن هاوکاری زانستیی پەیمانگای رۆژهەڵاتناسی ئەکادیمیای زانستی یەکیەتی سۆڤیەتەوە "رەستوپچین .ف. ب." بڕوانە ژمارە ٨٧٠٧. ئامادەکراوە ئەم کارە ٧٣٢ ناوی کتێب و وتاری بە زمانی روسی و زمانەکانی ئەوروپای رۆژئاوای بەخۆوە گرتبوو.

بۆ یەکەمجار لە جیهاندا هەوڵدرا کە زانیاریی گشتی ئەدەبی لەسەر کوردناسی بڵاوببێتەوە کە ئەمەش لە کاتی خۆیدا واتە "بیبلیۆگرافیاکەی" رەستوپچین ف.ب. بێگومان کتێبێکی یارمەتیدەری بە نرخ بووە. لە کۆتایی پەنجایەکاندا، ئەرکێکی گەورە خرایە بەردەمی کوردناسی وەک کۆی زانستەکان کە لە هەموو بوارو لایەنەکانی ژیانی گەلێک دەکۆڵێتەوە واتە ئامادەکردنی بیبلیۆگرافیایەک تەواوتر لەسەر کوردناسی ئامادە بکرێت کە زانستەکانی مێژوو، ئەتنۆگرافیا، زمان، ئەدەبیات، و کولتووری کورد بگرێتەخۆ. بیبلیۆگرافیای کوردناسی کە لە ١٩٦٣ لە چاپ دراوە. (بڕوانە ژمارە ٨٧١٦). وێژە یان ئەدەبیات لەسەر کورد لەنێوان سەدەکانی هەژدەهەمەوە تا ١٩٦٠ لەخۆ دەگرێت، هەروەها چەند بەرهەمێکی دیکە کە دەگەڕێنەوە بۆ سەدەکانی شانزەهەم–حەڤدەهەم. بڕوانە بەشی جوگرافیا (مێژوو و ئەتنۆگرافیا) کە زیاتر لە ٢٧٠٠

Preview sample - page 12 of 19 - Soran University Academic Digital Library

ناوی کتێب و وتار بە روسی و زمانەکانی ئەورووپای رۆژئاوا دەگرێتە خۆی. بەشێکی زۆر لە بیبلیۆگرافیا مۆنۆگرافیاکە (لێکۆڵینەوەی زانستی) و وتار لە چاپەمەنییەکانی خولی یادەوەری (رۆژنامە و گۆڤار) و کاتیی هەروەها ئەو وتارانەی لەسەر بزووتنەوەی رزگاریخوازی کورد نووسراون لەخۆ دەگرێت. بابەتی (بیبلیۆگرافیا لەبارەی کێشەی کورد) کە لایەن روستۆپچین. ف.ب. ئامادەکراوە بەکار کردن لەسەری و زیادپێکردنی خراوەتە سەر یا چوارچێوەی ئەم بەرهەمە لەم سالانەی دواییی رووناکبیرانی کوردی دەرەوە مەیلێکی زۆریان بۆ لێکۆڵینەوەی مێژوو و کولتوور و هەروەها بزووتنەوەی رزگاریخوازی نەتەوەیی گەلی خۆیان نیشانداوە. لە ١٩٦٨ لە ئامستردام بیبلیۆگرافیایەکی فراوان (دەوڵەمەند) کە ٩٣٥٠ ناو (بڕوانە ژمارەی ٨٧٥٣) دەگرێتە خۆی بە پێی ئەلفوبێ، بەڵام بە ناڕێکوپێکی مۆنۆگرافی و وتار و بابەتی دیکە بە زمانەکانی ئەورووپای رۆژئاوا و روسی و زمانە رۆژهەڵاتییەکان ئامادەکراوە و بابەتی رۆژنامەکان زۆربەی هەرەزۆری ژمارەکانی ئەم بیبلیۆگرافیایان پێکهێناوە. بیبلیۆگرافیایەکە ئەدەبیات و ئەو بابەتانەی کە لە سەدەی شانزەهەمەوە تا سالی ١٩٦٦ چاپ کراون، لەخۆدەگرێت. گەرچی لەم بەرهەمە ناوی بابەتەکان هاتووە، بەڵام سەرەڕای ئەوەش ناوی نووسەر یان کتێب و وتارەکان لەم بیبلۆگرافیە دوو بەرگەدا بە زەحمەت ئەدۆزیتەوە.

لە سالی ١٩٧٧ لە شیکاگۆ و لەندەن دوو بیبلیۆگرافیای بچووکی دیکە کە بەرهەمی کوردناسی لەخۆدەگرێت بە زمانە ئەورووپاییەکانی رۆژئاوا بڵاوکراونەتەوە. بڕوانە ژمارەکانی : ٨٧٥٨– ٨٧٦٠.

بۆ یارمەتیدانی کوردناسی دەتوانرێت لەو بەرهەمانەی کە لە وڵاتانی ئێمەدا لە چاپدراون وەک (بیبلیۆگرافیا لەسەر ئێران چاپی ١٩٦٧ بڕوانە ژمارەی ٨٧١٧ و بیبلیۆگرافیای تورکیا لە چاپدراوی ١٩٦١ بڕوانە ژمارە ٨٧١٣). چاپی ٢. بڕوانە ژمارە ٨٧٢٨. و بەرهەمی دیکە بڕوانە بەشی بیبلیۆگرافیا[1] کەلك و یارمەتی وەربگیرێت.

---

[1] ئێمە ئەو بیبلیۆگرافیانەی کە بابەت و ئەدەبیاتی زمانی کوردی و زمانەکانی دیکەی رۆژهەڵاتیان لەخۆگرتووە حیساب ناکەین.

Preview sample - page 13 of 19 - Soran University Academic Digital Library

ئەم بیبلیۆگرافیایە بۆ جاری دووەم لە چاپ ئەدرێت و بەرهەمی زۆری پێ زیاد کراوە و چاکسازیی کراوە. ئەو بابەت و سەرچاوانەی (ئەدەبیات و وێژە) کە لە چاپی یەکەمدا تا ساڵی ١٩٦٠ی لەخۆ گرتبوو، لە چاپی دووەم نزیکەی دوو هەزار بەرهەمی پێ زیاد کراوە کە دوو لەسەر سێیان بە زمانەکانی ئەورووپای رۆژئاوان. گەرچی بەشێکی زۆری ئەم بابەتانە لەسەر تورکیا و ئێران و عێراقن، بەڵام لە ناویاندا بابەتی زۆر گرنگ لەسەر مێژوو و ئەتنۆگرافیا و دیمۆگرافیا و زمان و بزووتنەوەی نەتەوەیی- رزگاریخوازی گەلی کوردیان تێدایە.

بە پێی ئەو بابەتانەی کە لە بیبلیۆگرافیاکەدا کۆکراونەتەوە، بۆمان دەردەکەوێت کە کوردناسی وەک بەشێک یان لقێکی سەر بە ئێرانناسی بووەتە بەشێکی سەربەخۆ لە رۆژهەڵاتناسیدا وەک چۆن گەشەی کردووە و لە لینینگراد و مۆسکۆ و یەریڤان بەش بان ناوەندی زانستی کوردناسی دروستبووە کە بە رووبی دەستکەوتی زانستی نیشتمانیمان لەم بوارە نیشان ئەدات.

لە بیبلیۆگرافیاکەدا ژمارەیەکی زۆر لێکۆڵینەوە، نامیلکە و وتار لە گۆڤار و رۆژنامەی زانستی و کۆمەڵایەتی و سیاسی کۆکراوەی بەڵگە دیکۆمێنتە فەرمییەکان نامەی دوکتۆرای پالێوراوی دوکتۆرای زانستی و ئافتوریفرات، بەرچاو دەکەوێت و ئەو چاپکراوە پوختانەی کە لە هەنبانەی کتێبخانەکان لەسەر بارودۆخی سروشت و کانزاکان ئابووری و مێژوویی و ئەتنۆگرافیا و ئارکیۆلۆژیای کوردستان و کولتوور و زمان و ئەدەب و فۆلکلۆری کوردی کە لەنێوان سەدەی شانزەهەم تا ١٩٨٥ لە چاپ دراون لەخۆدەگرێت.

تەواوی ئەو بابەتانەی مۆنۆگرافیا کە (٨٧٦٤ ناوە) بەرێکۆپێکی بەزنجیرە دابەشی سەر ١٦ بابەت کراوە. لە سەرەتای هەر بەشەدا وەک پێویست لێکۆڵینەوە و بەرهەم و وتارەکان بە زمانی روسی و پاشان بە زمانەکانی ئەورووپای رۆژئاواییەکانی تێدایە[٢].

---

[٢] هەموو سەرچاوە نەورووپییەکان لەم چاپە کوردییەدا نەکراون بە کوردی و دەرهێنراون، بەشێودیەک ئەم چاپە کوردییە تەنها تەرخانی سەرچاوە کوردناسییە ڕووسییەکان کراوە، نەکادیمیای کوردی.

Preview sample - page 14 of 19 - Soran University Academic Digital Library

هەندێ بەرهەم لەسەر کوردان کە لە ساڵانێکی دوورودرێژ لە لایەن ئەکادیمیای زانیاریی ئیمپراتۆریەتی روسیاوە لە سان پێترسبورگ بە زمانەکانی ئاڵمانی و فەرانسی لە چاپدراون، جیاکراونەتەوە و لە دوای بەرهەمە روسیەکاندا بلاوکراونەتەوە. لە بەشەکانی ئەدەبیاتدا کە زنجیرەیە و یەک لەدوای یەک بە پێی ئەلفوبێ و بە پێی ساڵەکان دانراون.

بۆ ئاسانتر کەلک وەرگرتن لە بیبلۆگرافیەکە، لە هەر بەشێکیدا بەرهەمەکان بەپێی قۆناغ کە ١٠ ساڵ دەگرێتە خۆی و ئەگەریش چەندایەتی بابەتەکان زۆر بن بەپێی ساڵ نووسراون.

لە بیبلۆگرافیەکەدا نەتەنیا ئەو بەرهەمانەی کە بە تەواوەتی لەسەر کورد و کوردستاندا نووسراون خراونەتە ریزبەندییەوە، بەڵکو بەرهەمێکی زۆریشی تێدا گونجاون کە تایبەت بە کورد نەنووسراون بەڵکو تێیاندا هەندێ زانیاریی گرنگ لەسەر ئەم گەلە لە هەندێ بەش و شوێنەکانی ئەم بەرهەمانەدا هەیە.

ئەو ئەرکەش بەئەستۆ نەگیراوە کە کورتەی هەموو بەرهەمەکان بنووسرێت، بەڵکو ئەرکی دیکەش لە پێشدا بوو، ئەوەش رووبکردنەوەی ئەو بەرهەمە یان سەرچاوانەیە کە بە سەر وتار یان ناوەکانیان روون نییە کە ئایا ناوەرۆکەکەیان باسی کوردیان لەخۆگرتووە؟ ئەوەم لە بیبلۆگرافیەکەوە ئامازە بە بەش یان لاپەڕەی سەرچاوەکانیان دەکرێت کە زانیارییان لەسەر کورد تێدایە.

لە زۆر بەرهەمدا بابەتی هەمە چەشنە هەیە و پەیوەندییان بە بابەت و بەشەکانی بیبلیۆگرافیاکەوە هەیە. دانانی ئەو کتێب و وتارانە لەم یان لەو بەشەی بیبلیۆگرافیاکەدا زیاتر شەرتییە (مەرجییە)، لەبەر ئەوە ناوەرۆکەکەیان گەلێک دەوڵەمەندتر و فراوانترە تا لە چوارچێوەی ئەو بەشەدا دابنرێن یاخود پەیوەندییان بەو بەشەوە هەبێت، ئەو کات ئەم بەرهەم و سەرچاوانە لە یەکێک لە بەشەکانی ئەم بیبلیۆگرافیایە دانراون وەکی دیکە لە بەشەکانی تر ئامازە بە ژمارەی پەیوەندیداری ئەم بیبلیۆگرافیایە دەکرێت.

لەسەر کتێب و وتارەکان، هەر لە دوای pecsenio. ئەو بەرهەمانە دێت کە لە ژمارەی بیبلیۆگرافیاکەدا هاتووە. لە بیبلیۆگرافیاکەدا pecsenio ئەو بەرهەمانەی کە بە زمانی کوردی و عەرەبی لە چاپدراون بە ژمارەی جیاجیادا هاتوون و تەنیا کورتەی

Preview sample - page 15 of 19 - Soran University Academic Digital Library

روسیی ئەو بەرهەمانەی کە بە زمانەکانی ئەرمەنی و جۆرجی و ئازەری نووسراون لە بیبلیۆگرافیاکەدا هاتوون.

ناوەکان لە بیبلیۆگرافیاکەدا بەزمانی روسی نووسراون و کاتێکیش کە کورتەی بەرهەمەکان بە زمانەکانی ئینگلیزی و ئەرمەنی و زمانەکانی دیکە نووسراون لە بیبلیۆگرافیاکەدا ئاماژەیان پێدەکرێت. ئەو بەرهەمانەش کە بە زمانەکانی ئۆکراینی و بیلاروسی "روسیای سپی" (بولغاریایی و بە پیتی کیریلی) لە چاپدراون لە ریزی ئەو بەرهەمانەدا نووسراون کە بە زمانی روسی لە بیبلیۆگرافیاکەدا هاتوون.

ناوی گۆڤار و رۆژنامەکان کە لە بیبلیۆگرافیاکەدا زۆر بەرچاو دەکەون و بە کورتی نووسراون یان کورتکراوەکەیان نووسراوە "بڕوانە کورتەی ناوەکان".

هەروەها لە بیبلیۆگرافیاکەدا بە پێی پیتەکانی ئەلفوبێ ناوی نووسەر، سەرنووسەر و ئامادەکار و وەرگێڕ و ڕاڤەکار "مفسر" pecsenio و سەردێڕی بەرهەمەکان لە پاشکۆی بیبلیۆگرافیاکەدا هاتووە. هەروەها بە گوێرەی توانا لەم پاشکۆیەدا هەوڵدراوە ناڕناو یان ناوی "نهێنیی" خاوەن بەرهەمەکان بنووسرێت.

ئەم بیبلیۆگرافیایە بە هیچ شێوەیەك داوا یان بانگاشەی ئەوە ناکات کە بە تەواویی و بەرپێکوپێکی نووسرابێت. بەرهەمەکە لەسەر بناغەی فوندەکانی "Fund" کتێبخانەکانی دەوڵەتیی یەکێتی سۆڤیەت وەك کتێبخانەی دەوڵەتیی سەرانسەری یەکیەتی سۆڤیەت ناوی لینینەوە ڤ. ی. کتێبخانەی دەوڵەتیی سەرانسەری یەکیەتی سۆڤیەت ئەدەبیاتی بێگانە. کتێبخانەی پەیمانگەی ئینفۆرماسیای زانستیی سەبارەت بە زانستە کۆمەڵایەتییەکان- ئەکادیمیای زانستیی یەکیەتی سۆڤیەت. ئەکادیمیای پەیمانگەی ڕۆژهەڵاتناسی ئەکادیمیای زانستیی یەکیەتی سۆڤیەت. ئەکادیمیای زانکۆی دەوڵەتیی مۆسکۆ. ئەکادیمیای دەوڵەتیی گشتیی بە ناوی سالتیکۆڤ. شیدرین م. ی. ئەکادیمیای زانستی زانکۆی دەوڵەتیی لینینگراد. ئەکادیمیای پەیمانگای ڕۆژهەڵاتناسی ئەکادیمیای زانستیی یەکیەتی سۆڤیەت لە لینینگراد. کتێبخانەکانی پەیمانگای مێژوو و ئەتنۆگرافی، ئارکیۆلۆژیا، زمانناسی ئەکادیمیای زانستیی یەکیەتی سۆڤیەت ئامادەکراوە. ئەدەبیاتی بیانی لەسەر کورد کە لە کتێبخانەکانی ئەکادیمیای زانستیی یەکیەتی سۆڤیەتدا نەبوون لە بیبلیۆگرافیاکەدا نەهاتووە. کۆی ئەو سەرچاوانەی "ئەدەبیات" کە لەلایەن ئامادەکارەوە هاتووە di visv . "دیتنی، بینداڕ" جگە لە

Preview sample - page 16 of 19 - Soran University Academic Digital Library

بەشێکی کەمی نەتوانراوە بە دەستیان بخەین، بەڵام هەبوونیان لە کاتۆلەکەکاندا هەیە و ناقیکراونەتەوە[٢].

ئامادەکاری ئەم بەرهەمە، پێزانینی خۆی بۆ دەستەی هاوکار و فەرمانبەرانی بەشی کوردناسی پەیمانگای ڕۆژهەڵاتناسیی ئەکادیمیای زانستی یەکیەتی سۆڤیەت لە لینینگراد و بەشی کوردناسی پەیمانگەی ڕۆژهەڵاتناسی یەکیەتی سۆڤیەت بۆ ئەو نامۆژگاریيە بەنرخانە و یارمەتیدانیان بۆئامادەکردنی ئەم بەرهەمە دەرئەبڕێت.

ژ. س. موسائیلیان

[٢] ئەو بەرهەمانە لە بیبلیۆگرافیاکەدا نیشانەی ئەستێرە * یان بۆ داناوە.

Preview sample - page 17 of 19 - Soran University Academic Digital Library

لە لایەن دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەوە

ئەم دەستنووسە کە بۆ چاپکردن لە نووسینگەی سەرەکی چاپی ئەدەبیاتی رۆژهەلآت (نائوکا) ئامادە کرابوو و نزیك بە ١٠ سالّ لەوێ دانرابوو لەبەر هۆی ئابووری لە چاپ نەدرا. ئێستا دەستنووسەکە لە لایەن سەنتەری "رۆژهەلآتناسییەوە" کە نایەوێ چیتر چاپکردنی ئەم بەرهەمە دوا بکەوێت دەستنووسەکە بەو چەشنەی کە لە ساڵی ١٩٨٥ بۆ لە چاپدان ئامادە کرابوو لە چاپدەدات. لە ببلیۆگرافیاکە ئەم ژمارانە لابراون ٤٣٨-١٢٢٣-١٢٥٤- ١٢٩٦-١٥٦٤-١٩٠٧-١٩٣١-٢٥٨٢-٢٧١٢. کە بە هەڵە نەکەوتوونەتە ریزی بەشە پەیوەندیدارەکانەوە.

دیسامبەری ١٩٩٥.

Preview sample - page 18 of 19 - Soran University Academic Digital Library

A PUBLICATION OF THE KURDISH ACADEMY

J.S. Musaelian

Bibliography on Kurdology

Translation from Russian into Kurdish

By

Dr. Afrasiaw Hawramı

لەبڵاوکراوەکانی ئەکادیمیای کوردی

هەولێر ٢٠١١

چاپخانەی حاجی هاشم / هەولێر
0750 445 9848

Preview sample - page 19 of 19 - Soran University Academic Digital Library